

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

SAMEN PRO-ACTIEF

Gezamenlijk werken aan passend pro-actief kerkbeheer

"Hij zeide tot de scharen: wanneer gij een wolk ziet opkomen in het westen, zegt gij dadelijk: er komt regen, en het gebeurt. En wanneer gij de zuidenwind ziet waaien, zegt gij: er zal hitte komen, en het gebeurt. (..) Het aanzien van aarde en hemel weet gij te onderkennen, waarom onderkent gij deze tijd niet?" (Lucas 12:54-56 NBG '51)

*BELEIDSPLAN 2018-2022
Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer
in de Protestantse Kerk in Nederland*

Vastgesteld door het hoofdbestuur 26 mei 2018

Missie van de VKB anno 2018.

Doel van de VKB is een substantiële bijdrage te leveren aan de voortdurende kwaliteitsverbetering van de uitvoering van de beheerstaken voor de kerk van nu en voor de kerk van de toekomst. Veel kerkrentmeesterlijk werk in de Protestantse Kerk wordt gedaan door vrijwilligers. Velen van de kerkrentmeesters zijn deskundig op relevante terreinen, zoals bouwtechnisch onderhoud, financiën, geldwerving, personeelsbeleid, leidinggeven etc. Er zijn plaatselijke gemeenten die ook professioneel personeel in dienst hebben, waarbij colleges van kerkrentmeesters echter eindverantwoordelijk zijn. Hoewel dat – maatschappelijk gesproken – gezien wordt als vrijwilligerswerk, is het niet vrijblijvend en weten kerkrentmeesters maar al te goed dat de kerk een serieus en zorgvuldig beheer behoeft. De VKB wil daarin ondersteunen.

In de woorden van het Beleidsplan 2013-2017 klonk dat zo: "Helpen bewerkstelligen dat de colleges van kerkrentmeesters in de Protestantse Kerk in Nederland hun kerkrentmeesterlijke taken effectief en efficiënt kunnen uitvoeren."

De VKB staat voor een nieuwe beleidscyclus van vier jaar (2018-2022). De contouren van wat nodig is, zijn wel zichtbaar geworden. Zij gaan in de richting van versterken van de VKB als vereniging in de regio (de nieuwe classes) en de inzet op doorontwikkelen van dienstverlening en innovatie gericht op pro-actief kerkbeheer. Over vier jaar moet er een zelfbewuste, deels verjongde, VKB actief zijn en moeten er zo veel mogelijk colleges weet hebben van pro-actief kerkbeheer en er mee aan de slag zijn. Dat houdt in: vooruit kijken, vergelijken en integraal kerkrentmeesterlijk beleid maken. Dat dient gepaard te gaan met een goede samenwerking tussen colleges van kerkrentmeesters en hun kerkenraad vanuit een heldere visie op kerk-zijn in de plaatselijke situatie voor de aankomende tijd.

Visie anno 2018.

Zonder te ontkennen dat 'kerk' ook plaatsvindt in bovenplaatselijke activiteiten en vormen van beraad, ziet de VKB vooral 'kerk' gebeuren waar een aantal christenen - verenigd in een gemeente, groep of netwerk - zelf hun kerk-zijn vorm geeft. De VKB is daarbij allereerst gericht op de plaatselijke gemeente of de plaatselijke groep, met of zonder kerkgebouw, waarbij de waarde van een kerkgebouw als huis van ontmoeting en viering niet onderschat mag worden.

Het gaat de VKB om faciliteren en ondersteunen van kerkrentmeesters bij hun taak ten behoeve van hun gemeente. Christenen - verenigd in een gemeente, groep of netwerk - dienen zelf zo goed mogelijk in staat te zijn hun kerk-zijn vorm te geven. Gesteund door een goed beheer moeten ze in bestaande situaties, in overgangssituaties en in nieuwe situaties toe kunnen komen aan vitale vormen van verkondiging, pastoraat, diaconaat en missionaire presentie. Wij willen gemeenten en kerkelijke initiatieven van onderop bevestigen in hun 'ownership'. Onder 'goed beheer' verstaan we dat kerkrentmeesters met overleg en toekomstgericht te werk gaan. Dat wil zeggen dat ze in samenhang van alle beleidsvelden - mensen, organisatie, geld, gebouwen - en in samenwerking met hun kerkenraad beleid maken en dat ook uitvoeren. Pro-activiteit wil zeggen, dat er vooruit gekeken wordt. We leven in een tijd met de nodige veranderingen. Dat betekent dat 'op de winkel passen' veelal geen optie meer is, als het dat al ooit was. Een steeds essentiëlere vraag zal zijn: hoe kan er op tijd worden bijgestuurd, als dat nodig is.

De VKB ontwikkelt zich verder als belangenbehartiger, kennisinstituut en dienstverlener in kerkbeheer-aangelegenheden. Vereniging en bureau vormen belangrijke knooppunten in een netwerk van kennisuitwisseling, deskundigheidsbevordering en dienstverlening. Daarnaast dient de VKB de rol van landelijke en regionale belangenbehartiger goed te blijven vervullen. Het woord 'belangenbehartiging' betekent overigens niet dat kerkrentmeesters een 'eigen belang' zouden dienen. Zij willen echter wel overal waar beleid ontwikkeld wordt in de kerk het kerkrentmeesterlijk perspectief mee laten klinken. Meestal houdt dat in het stellen van vragen zoals: hoe gaan we het organiseren, welke randvoorwaarden zijn daarvoor nodig, en hoe houden we het betaalbaar, dan wel waar vinden we de menskracht en de middelen voor onze plannen?

De VKB is een vereniging van (colleges van) kerkrentmeesters. Dat betekent dat de VKB 'van kerkrentmeesters voor kerkrentmeesters' is, dus in onafhankelijkheid opereert, maar wel ten dienste van de kerk, plaatselijk, regionaal en landelijk.

Op tijd toe werken naar een kerk die past bij veranderende situatie

Onze kerk, de Protestantse Kerk in Nederland, verkeert in een proces van stevige verandering. Wie de cijfers op zich laat inwerken ontkomt niet aan de werkelijkheid die daaruit spreekt. Wat eventuele maatschappelijke catastrofes uitwerken, of wat wonderen kunnen doen, is niet voorspelbaar. Maar als op dit moment meer dan de helft van de belijdende leden van onze kerk boven de 65 jaar oud is (ong. 387.000 mensen) en het cohort belijdende leden van onze kerk tussen de 20 en 40 jaar bestaat uit 60.000 mensen, dan kan wel ongeveer voorspeld worden hoe de kerk er getalsmatig over 30 jaar voor staat. Dat is landelijk gesproken. Het kan van plaats tot plaats fors verschillen.

Het huis netjes achterlaten aan een volgende generatie

De huidige generaties van vitale vijftigers, zestigers en zeventigers, die zich nog actief met de kerk verbonden weten, zullen alle zeilen moeten bijzetten om in de aankomende 15 à 20 jaar de kerk en de gemeenten netjes aan een veel kleinere groep opvolgers over te dragen. We kunnen het ons niet veroorloven om ons 'huis', dat binnenkort te groot is – er woonden eertijds immers 2,5 miljoen leden in – door een veel kleiner aantal van onze 'geestelijke' kinderen en kleinkinderen te laten aanpassen voor de toekomst. Dat moeten we zelf op tijd ter hand nemen. Wij moeten nu er volop mee bezig zijn. De binnen de Protestantse Kerk aantredende (getalsmatig kleinere) generatie kerkleden en vrienden van de kerk mogen niet belast worden met door ons niet afbetaalde rekeningen of niet door ons opgeloste krimpgevolgen. We moeten steeds en overal op zoek naar de juiste maat op de juiste tijd. Bewust en bekwaam toe werken naar een situatie die voor elke levensvatbare 'kerkplek' op middellange termijn houdbaar is qua middelen en mensen.

Onze erfenis is een onderdeel van de uitdaging

Zeker, de Protestantse Kerk heeft een grote verantwoordelijkheid voor de continuïteit van kerkelijk erfgoed in ons land. Op veel plaatsen is een stuk van onze identiteit verweven met het in stand houden van de vierplek waar het ooit begon, de dorpskerk, of een oude stadskerk (en haar voorlopers). Die plekken zijn vaak van grote betekenis, ook in spirituele en missionaire zin. Dus 'accommodatie' is niet zomaar inwisselbaar ('hoeveel vierkante meters kerkruijmt heeft u nodig'). Het is een wezenlijk onderdeel van de uitdaging aan die christenen die betrokken lid zijn of zich verbonden weten met de

Protestantse Kerk en haar onderscheiden gemeenten (protestants, hervormd, gereformeerd, evangelisch-luthers) om daar goed mee om te gaan.

Maatschappelijke betekenis

Zowel de kerk als levende organisme als de kerk als hoeder van een fors deel cultureel en spiritueel erfgoed in ons land zijn van groot belang voor onze samenleving. Vanuit de kerk bezien betekent dit een vorm van diaconaat aan Nederland. Niet alleen in de zin, dat er vanuit de kerk in pastorale en diaconale werkvormen wordt omgezien naar wie en wat kwetsbaar is, maar ook dat er zichtbare tekenen van bezinning, aandacht en verstillings met lange geschiedenissen, zoals kerkgebouwen, kapellen en begraafplaatsen in ere worden gehouden en worden verzorgd. De betekenis, maar ook de economische waarde, van al die inspanningen uitgaande van de kerkelijke organisaties, deels door betaalde krachten verricht, maar grotendeels ook verricht door wat maatschappelijk wordt gezien als vrijwilligers, dient niet onderschat te worden.

De juiste maat op de juiste tijd

Hoe kunnen we die erfenis optimaal inzetten voor een kerkelijk, geestelijk leven in de nabije toekomst, maar ook voor een goede blijvende en zichtbare presentie in de Nederlandse samenleving, in dorpen en steden? De juiste maat op de juiste tijd, werken aan passende kerk-middelen. Blijven gebruiken wat bruikbaar en waardevol is, misschien op een wat andere manier. Inderdaad: ook afstoten wat niet meer gaat. Ook daarvoor geldt: niet te vroeg, maar ook niet te laat. Het vraagt veel van onze wijsheid. Maar het vraagt meer. Het vraagt beleid maken, nadenken over onze toekomst. En het vraagt samenwerking, niet allemaal het wiel willen uitvinden, of denken dat het in onze stad en in ons dorp of in onze modaliteit of gemeente toch allemaal weer anders en uniek is. Zeker, overal is er een *couleur locale*, maar tegelijk hebben we te maken met dezelfde onderliggende processen.

Betekenis voor kerkbeheer en VKB

Wat betekent dit, alles bij elkaar opgeteld, voor het kerkbeheer binnen de Protestantse Kerk en voor de VKB?

Het betekent dat we zeker nog een aantal decennia te maken zullen hebben met getalsmatige verkleining van onze kerk op verschillende niveaus. Projecten van afbouw, hergroeperen en reorganiseren zullen – naast nieuwe initiatieven en pioniersplekken – nog een tijdlang onze aandacht vragen. We kunnen dat onaangenaam vinden, maar het is onze dure taak – voor zover we betrokken lid zijn en ons verantwoordelijk weten – om samen onze kerk ook door deze periode heen te loodsen naar nieuwe tijden. Verandering in wederopbouw, groei, nieuwe wijken, nieuwe kerken, is wellicht leuker dan het begeleiden van veranderingen naar een kleinere schaal, maar het is niet anders. Dat betekent af en toe ook lucht geven aan de teleurstelling en de pijn die dat met zich meebrengt. Soms hoort er bij: uithuilen en opnieuw beginnen of verder gaan op een andere schaal. Het is zaak op een reële manier en zo conflictarm mogelijk te reorganiseren en te hergroeperen en zich niet uit het veld te laten slaan, maar ook de kansen te zien die er in de huidige ontwikkelingen verscholen liggen.

Belang van beleid maken

Juist dan, in zo'n tijd van verandering, komt het er op aan beleid te maken. Dat klinkt bureaucratisch en suf. Maar we verstaan onder echt beleid maken: toekomstgericht zijn.

Bij elkaar gaan zitten met die mensen in en rond een gemeente die toegewijd zijn en voornemens zijn dat te blijven, en dan te praten over uitgangspunten: wie zijn we, wat kunnen we, wat zijn onze *assets*, qua middelen en mensen, en dan steeds vijf tot tien jaar vooruit durven kijken. Wat kunnen we doen dat ook onze kerk of onze gemeente een vindplaats blijft van heil en een werkplaats van de Geest, zodat wie daar mee doet of wie daar binnen komt vallen, of wie een tijdje meeloopt, voeding ontvangt voor een leven in geloof, hoop en liefde, in verbondenheid met Christus.

Vanuit de eenheid van beleid en beheer dienen kerkrentmeesters ook in relatie tot hun kerkenraden op een gepaste manier pro-activiteit durven te betrachten. Er is nogal eens een gezond spanningsveld tussen wensen, verlangens en (financiële) mogelijkheden. Het is van belang om ook vanuit het kerkrentmeesterlijk perspectief de vraag aan te snijden: op welke manier kunnen en willen wij kerk van Christus zijn, gegeven de middelen die we menen te hebben of die we menen wellicht nog te kunnen verwerven. Niet alleen afwachten om slechts in de rol terecht te komen van de aanzegger: 'kan' of 'kan niet', maar zelf meedenken over de richting waarin onze gemeente zich zou kunnen en wellicht zich ook zou moeten ontwikkelen. De brugfunctie wordt gevormd door de ouderlingen-kerkrentmeester, die immers volop ook ouderlingen zijn in de bestuurlijke zin van het woord.

Ook wat betreft de randvoorwaarden zullen we het als kerkrentmeesters steeds meer zelf moeten bedenken. Vanuit de landelijke kerk is er meer en meer op ondersteuning ingeboet, om de middelen voor andere zaken in te zetten. Ook de landelijke dienstenorganisatie binnen onze kerk heeft te maken met minder middelen, en maakt samen met het synodebestuur en de synode keuzes. Ze trekt zich meer en meer terug op de pure financiële toezichtrol. De CCBB's en de ondersteuning van de CCBB's worden zo tot een interne accountantsdienst van de kerk. Daarnaast is er een helpdesk voor beantwoording of doorverwijzing, bij algemene vragen vanuit het land over tal van kerkelijke onderwerpen, dus ook kerkrentmeesterlijke. De kerkrentmeesters zullen echter zelf met behulp van hun eigen kerkrentmeesterlijke vereniging en met behulp van andere netwerken en ter zake kundige marktpartijen meer en meer hun eigen zaken dienen te regelen.

Belang van samenwerken

Die handschoen moeten we dan ook maar oppakken. Naast beleid maken geldt als tweede steekwoord van belang: samenwerken. Het is van belang dat we niet allemaal zelf het wiel gaan uitvinden. Dat is onnodige verspilling van gaven en krachten binnen de éne kerk. Van belang is in de omgeving te kijken wat er mogelijk is. Met gemeenten uit de eigen Protestantse Kerk, maar misschien ook op sommige punten met kerkelijke gemeenten en christenen in onze plaats of wijk, die niet zijn aangesloten bij de Protestantse Kerk.

Maar het gaat ook om samenwerken met kerkrentmeesters in de buurt, in onze regio. Samen aan deskundigheidsbevordering doen. In sommige regio's bestaat een kerkrentmeesterscontact. Samenwerken ook binnen de VKB, onze vereniging van en voor kerkrentmeesters. Eén van de pijlers voor de aankomende beleidsperiode voor de VKB wordt zeker: het versterken van de VKB als vereniging in haar regionale gedaante. Het gaat erom, dat we gezamenlijk de plaatselijk en regionaal spelende vraagstukken het hoofd kunnen bieden.

Tegelijk betekent dat ook: samenwerken als vereniging. En: samenwerken, landelijk en regionaal met andere partners en partijen die zich bewegen op het vlak van kerkbeheer. Daar horen de landelijke kerk bij, de CCBB's, de SBKG'en, partners als KKAKKG en SKG. Ondertussen vormen we een netwerk met zelfstandige adviseurs, bedrijven en organisaties die op tal van deelonderwerpen expertise hebben, producten en diensten bieden die van belang zijn voor onze leden, de colleges van kerkrentmeesters.

Concrete voornemens 2018-2022

Op basis van de bereikte resultaten in de periode 2013-2017 en de analyse van de behoeften voor de komende tijd, komen we concreet tot zeven ontwikkellijnen voor de aankomende vier jaar. Het zijn de volgende:

1. Verdere uitbouw kennisinstituut
2. Pro-actief kerkbeheer
3. Academy kerkbeheer
4. Innovatie geldwerving
5. Versterking VKB Vereniging
6. Verdere uitbouw communicatie
7. Beleidsondersteuning kerkgebouwen

Binnen de indeling van beleidsterreinen kan het volgende schema worden gemaakt.

		Algemeen	Mensen	Organisatie	Gebouwen	Geld
1	Kennisinstituut	x	x	x	x	x
2	Pro-actief KB	x		x		
3	Academy		x	x		
4	Geldwerving					x
5	VKB Vereniging		x	x		
6	Communicatie			x		
7	Kerkgebouwen				x	

Ad 1: Ontwikkellijn: verdere uitbouw kennisinstituut

We willen vanuit het bureau de dienstverlening aan kerkrentmeesters optimaliseren op basis van de collectiever expertiseontwikkeling binnen bureau en vereniging, in samenwerking met relevante samenwerkingspartners.

We willen met relevante organisaties komen tot een intensievere samenwerking en afstemming inzake de beantwoording van inhoudelijke adviesvragen op het terrein van kerkbeheer. Er wordt naar gestreefd om informatie over items voor protestantse kerkrentmeesters eenduidig te doen zijn en makkelijk toegankelijk. We zijn al begonnen daarmee, maar willen dat – liefst samen met de landelijke kerk en met bv. KKAKKG – verder verbeteren.

Ook willen we samenwerken en tot betere resultaten komen ten aanzien van de uitwisseling en afstemming inzake externe partijen waarnaar op een betrouwbare manier kan worden verwezen bij vraagstukken van kerkrentmeesters of gemeenten van specialistische of complexe aard.

We willen de meerwaarde van de VKB op dit gebied en dienstverlening vanuit VKB beter onder aandacht brengen. Middels voortgaand onderzoek onder de doelgroep van kerkrentmeesters willen we 'witte plekken' ontdekken en daarop inspelen.

We willen onderzoeken op welke manier wetenschappelijk onderzoek naar vraagstukken van kerkbeheer kan worden gestimuleerd. We denken aan de uitgave van een 'jaarboek kerkbeheer' met verdiepende bijdragen en wetenschappelijke artikelen en/of het realiseren van een bijzondere leerstoel, in samenwerking met de PThU.

Praktisch gesproken kan de tevredenheid rond helpdeskfunctie vanuit het bureau nog verbeterd worden, met name in het 'sturen' van verwachtingen: vragenstellers meer laten weten wat de status van hun vraag is.

We willen de basale expertise die via en vanuit het bureau ingezet kan worden verder ontwikkelen. Het zal er om gaan meer mensen met specialismen uit onze achterban op te sporen en aan ons te binden.

We zullen de discussies rond de positie predikanten en werkers in de kerk goed blijven volgen en waar nodig kritisch bevragen.

De kerk wordt gevormd door mensen die samen kerk-zijn en daarin worden ondersteund door betaalde krachten. Mensen die onbetaald taken vervullen worden in de samenleving vrijwilligers genoemd. Van buitenaf beschouwd is de kerk dan ook een grote vrijwilligersorganisatie. In de aankomende periode zullen we aan dat aspect volop aandacht besteden, voor wat betreft de rol van kerkrentmeesters daarbij (aansturing, aansprakelijkheid, vergoedingen, gedragscode, overeenkomsten e.d.).

Het netwerk van partners en adviseurs zal verder worden uitgebreid.

We gaan onderzoeken op welke manier het kan komen tot de (vrijwillige) inzet van interim-kerkrentmeesters in gemeenten die daar behoefte aan hebben.

Schema jaarthema's:

Jaar 2018-2019: organisatie : VKB als vereniging

Jaar 2019-2020: gebouwen

Jaar 2020-2021: mensen

Jaar 2021-2022: geld

Jaar 2022-2023: algemeen

Ad 2: Ontwikkelijn: innovatie pro-actief kerkbeheer

Ten behoeve van integraal pro-actief kerkbeheer willen we komen tot een digitaal analyse-instrument (dashboard) voor plaatselijke kerkrentmeesters. Er dient een eenduidige en vergelijkbare data-omgeving te komen voor elke plaatselijke gemeente of kerkplek, ter ondersteuning van de kerkrentmeesters bij hun inzet voor het maken van beleid. Daarvoor is ook de mogelijkheid tot benchmarken geboden. Hoe doen anderen het en wat kunnen we daarvan leren?

Het ontwikkelen van zo'n instrument zal begeleid dienen te worden door een intensief proces van implementatie gedurende een aantal jaren. In samenhang met de ontwikkelijnen 3 en 5 (training, toerusting en versterking vereniging in de regio) zal hiervoor de aankomende beleidsperiode moeten worden geïnvesteerd zowel in ICT als in menskracht. De VKB wil – mits zij de financiering daarvoor rond krijgt – het voortouw

nemen, maar doet het graag in samenwerking met partijen zoals de landelijke kerk en KKAKKG.

Ad 3: Ontwikkellijn: Academy kerkbeheer

We willen een program van opleiding, training, toerusting en deskundigheidsbevordering voor kerkrentmeesters verder ontwikkelen. Dat moet mede gericht zijn op het implementeren van integraal pro-actief kerkbeheer in de aankomende vier jaar (zie ontwikkellijn 2).

Dit zal bestaan uit fysieke leermomenten (cursussen, trainingsavonden) en een digitale leeromgeving (VKB Academy).

Er komt een staalkaart aan trainingsavonden en cursussen, waar afdelingsbesturen uit kunnen kiezen, om regionaal in te zetten.

We willen deze ontwikkellijn liefst in gezamenlijkheid met andere partijen vorm geven. Te denken is aan het Protestants Centrum voor Educatie en Toerusting (PCTE).

Ad 4: Ontwikkellijn: innovatie geldwerving

Inzake geld- en fondsenwerving willen we bestaande samenwerking stroomlijnen. Rollen van RPG, C&F, VKB, LRP, Kerkbalans/ICG worden opnieuw gedefinieerd, in een open discussie met alle betrokken partijen.

De ambitie is om in de plaatselijke kerken een nieuw bewustzijn te laten groeien over wat het betekent voor de financiële bijdrage per lid of deelnemer, als onze kerk – landelijk gesproken – getalsmatig nog fors zal krimpen. Wanneer ‘de vele kleintjes maken één grote’, zoals het in onze meer volkskerkelijke traditie toch vaak werd beleefd, niet meer op gaat, dienen we gezamenlijk te werken aan nieuwe vormen van (ook financiële) betrokkenheid, met aanzienlijk hogere bijdragen aan levend geld per geregistreerd lid of vriend van de kerk.

Zolang er behoefte aan is en het tenminste kostendekkend is zal de VKB de levering van Kerkbalansmaterialen aan gemeenten en parochies blijven verzorgen.

Plaatselijke geldwerving krijgt prioriteit de aankomende vier jaar binnen het program van training en deskundigheidsbevordering voor plaatselijke kerkrentmeesters. Financiering van landelijk kerkenwerk is daarvan een afgeleide. De relatie tussen plaatselijke (kerkrentmeesterlijke en diaconale) geldwerving, landelijke geldwerving en de financiering van bovenplaatselijke kerkenwerk willen we binnen VKB-verband in de aankomende beleidsperiode nog eens fundamenteel doordenken, mede samen met de Federatie van Diaconieën en de Bond van Nederlandse Predikanten.

Binnen eigen VKB-verband zal er in de aankomende beleidsperiode nagedacht worden over een mogelijke modernisering van de contributiesystematiek.

Ad 5: Ontwikkellijn: versterking en vernieuwing vereniging

In 2017 is binnen de VKB een discussie geëntameerd over bestuurlijke vernieuwing binnen de VKB. Deze is enerzijds gericht op een versterking van de vereniging in zijn regionale gestalte (de afdelingen). Anderzijds is ze er op gericht om de bestuurlijke processen in de vereniging sneller en efficiënter vorm te kunnen geven. Dit proces zal vanaf 2018 worden voortgezet

In de beleidsperiode zal gewerkt worden aan een 'verjonging' en vernieuwing binnen de bestuurlijke organen van de VKB. In 2022 dient tenminste 30 % van de bestuurs- en commissieleden (landelijk en regionaal) onder de 55 jaar te zijn en tenminste 15 % procent vrouw.

We zetten de aankomende vier jaar de levering van onderscheidingen voort.

In de afdelingen werken kleine besturen aan een regionaal programma van samenwerking, training en toerusting. Zij schakelen daartoe steeds wisselende kerkrentmeesters uit hun regio in, of vormen een aparte werkgroep 'training en coaching'. De regionale besturen kunnen ondersteuning krijgen vanuit het bureau in Dordrecht. Daar wordt voor deze beleidsperiode in geïnvesteerd. Deze ondersteuning moet niet gezien worden als secretariële of operationele ontzorging, maar is vooral beleidsmatig gericht. Wel zal er ondersteuning zijn bij de communicatie met de leden in de regio, maar vooral zal ze gericht zijn op de inhoudelijke ontwikkeling van een regionaal programma van training en toerusting en op het werven en scouten van nieuw VKB talent in de regio. Het bureau ontwikkelt een staalkaart van mogelijkheden die in de regio's kunnen worden ingezet (sprekerslijst, formats voor een avond, cursuswerk etc.). De versterkte aanwezigheid in de regio dient aan te sluiten bij de nieuwe kerkelijke indeling van classes. Ondersteuning zal ook gegeven worden bij netwerk-vorming in de regio en regionaal of provinciaal lobbywerk en fondsenwerving. Hierin zal nadrukkelijk samenwerking worden gezocht met de SBKG'en die voor betreffende regio's werkzaam zijn. Voor dit alles zal tenminste gedurende vier jaar in Dordrecht een medewerker worden aangesteld.

Belangrijk is dat er naast de regionale versterking op een nieuwe manier 'jaarevents' voor alle leden zullen worden georganiseerd. Het zal gaan om de volgende:

- 2018 symposium najaar n.a.v. afscheid voorzitter;
- 2019: VKB lezing en MM-Award (jaartheme 'gebouwen')
- 2020: 100 jarig bestaan, goed benutten voor exposure juni 2020;
- 2021: nader te bepalen (jaartheme 'geld').

Ad 6: Ontwikkellijn: communicatie

Communicatie is verweven met alle onderdelen van het werk van de VKB. Het is feitelijk voor het grootste deel communicatie (buiten het leveren van onderscheidingen en Kerkbalansmaterialen). Het gaat om kennis en kundigheid op het terrein van kerkbeheer die steeds weer op andere manieren toegepast en gedeeld moet worden.

Het magazine 'Kerkbeheer' (verenigingsorgaan, maandblad) blijft een centrale plaats innemen. Op basis van de vernieuwing die in 2017 is ingezet wordt het blad verder ontwikkeld. Dat geldt ook voor de website en de daarin opgenomen 'kennisbank', plus de nieuwsbrieven en nieuwsberichten. Vanaf 2018 en 2019 zullen we een digitale leeromgeving (VKB Academy) gaan ontwikkelen (zie bij ontwikkellijn 3), maar ook een positie binnen relevante sociale media gaan innemen. We zullen regelmatig onderzoeken wat onze lezers en leden vinden en verwachten. We gaan planmatig te werk.

Het onderhoud van de database met adressen en gegevens van leden zal in 2018 worden geoptimaliseerd (o.a. introductie van zelf digitaal muteren door leden).

Ad 7: Ontwikkellijn: beleidsondersteuning kerkgebouwen

Drie belangrijke thema's rond kerkgebouwen zijn in de aankomende periode urgent:

- hoe organiseren we adequate begeleiding en doorverwijzing rond beleidsontwikkeling,

mogelijke herbestemming of afstoting, waar het kerkgebouwen betreft?

- wat zijn de gewenste en noodzakelijke ontwikkelingen ten aanzien van monumentenbeleid met betrekking tot kerkgebouwen in ons land, hoe stimuleren we de gewenste en noodzakelijke ontwikkelingen?

- wat is nu eigenlijk 'gezond' financieel beheer rond kerkgebouwen binnen een plaatselijke kerkelijke gemeente?

Het is van belang dat de VKB op bovenstaande punten – in samenwerking met relevante partijen op dit vlak – haar eigen expertise en inzichten verder ontwikkelt. Het gaat om zaken als:

1. Monumentale status (soort monument, relevante wettelijke bepalingen)
2. Maatschappelijke waarde van een kerkgebouw (voor de kerkelijke gemeente en voor de directe leefomgeving, wijk, dorp of regio)
3. Meervoudig gebruik en exploitatiemogelijkheden (wat kan, wat mag en wat wordt gewenst)
4. Toekomstperspectief eigenaar (financiële middelen, samenwerking, ontwikkelingen ledenaantallen)
5. Onderhoud (financiering, subsidies, meerjarenonderhoudsplan)

Ideaalbeeld: de VKB kan voor ieder van deze vijf aspecten op een voldoende kwalitatief niveau met een college van kerkrentmeesters meedenken. Er zijn professionals, organisaties en vrijwillige deskundigen bekend die vragende kerkrentmeesters vervolgens verder kunnen helpen, naar wie kan worden doorverwezen (te denken is aan deskundige partijen in de markt met affiniteit voor kerken, maar zeker ook aan de SBKG'en zoals die voor diverse regio's werkzaam zijn).

--